

2. Панченко О. А., Панченко Л. В. Інформаційна безпека та інформаційна культура в сучасному інформаційному суспільстві. *Правова інформатика*. 2015. № 2(46). С. 32-38.

3. Смотрич Д. В. Інформаційна безпека в умовах воєнного стану. *Науковий вісник Ужгородського університету: серія: Право* / голов. ред. Ю. М. Бисага. Ужгород, 2023. .Т. 2. Вип. 77. . С. 121-127. . URL <http://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/284104/278250>. (дата звернення: 01.12.2024 р.).

*Катерина Квашук,
студентка магістратури спец. 012 «Дошкільна освіта»
Науковий керівник – к. пед. н., доц. Лілія Мельничук,
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний
університет імені акад. С. Дем'янчука»*

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ МІЖОСОБИСТІСНОЇ ЗЛАГОДИ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Складні динамічні виклики сьогодення, від яких значною мірою залежить сучасне і майбутнє кожної держави, спонукають педагогічну спільноту до консолідованої сумлінної праці з розв'язання однієї з найактуальніших та найглобальніших проблем цивілізації – проблеми морального виховання, зокрема формування міжособистісної злагоди.

Низка законодавчих актів і постанов у галузі освіти щодо дошкільного дитинства (Закони України «Про дошкільну освіту», «Про соціальну роботу з дітьми і молоддю», «Про охорону дитинства», Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року, Базовий компонент дошкільної освіти) наголошують на повноцінному розвитку дитини, формуванні в дошкільному дитинстві особистісно-значущих умінь і здатностей та набуття освітніх компетенцій (соціальної, комунікативної, інформативної, когнітивної тощо). Виконання цього завдання покладається на заклад дошкільної освіти, оскільки саме тут значною мірою відбувається виховання дружніх взаємин у дітей дошкільного віку [3].

Аналіз сутності стрижневого поняття нашого дослідження «міжособистісна злагода» у наукових джерелах свідчить, що воно є своєрідною філософемою, яка представлена в широкому спектрі таких наук, як філософія, соціологія, державне управління, економіка, соціальна психологія, педагогіка та ін. У сучасних тлумачних словниках української мови [2, с. 14] цей термін тлумачиться як поняття «згода» і «злагода». Розглянемо ці визначення:

1. «Згода» -це: 1) позитивна відповідь, дозвіл на що-небудь // Вияв бажання щось робити. Аби (якщо) ваша (твоя) згода- якщо ви (ти) погоджуєтесь; 2) взаємна домовленість, порозуміння; 3) спільність поглядів, думок; одностайність; 4) взаємна дружба, мирні стосунки; 5) союз, об'єднання; 6) у значенні стверджувальної частки означає підтвердження чого-небудь, погодження з чимось; гаразд; хай буде так. У згоді-у дружбі, мирно, злагоджено. Згоден-згодний; згоджатися - згоджуватися; згоджений- дієприкметник, пасив., мин. час., до згодити [5, с. 375]; 7) згода -позитивна відповідь на прохання, єдинодумство [4, с. 583].

2. «Злагода» означає: 1) мирні, дружні відносини, стосунки. Жити у злагоді - жити мирно, дружно; 2) взаємну домовленість, угоду про спільні дії;

3) погодженість, гармонію у чому-небудь. Злагоджений - який характеризується погодженістю дій, рухів; одностайний, дружний // Який звучить гармонійно, суголосно. Злагодженість - властивість за значенням злагоджених. Злад - злагода [2, с. 368]; 4) пристосування; 5) лад, мир; примирення (після сварки); 6) згоду, гармонію, мир, дружбу, *розм.* лагода, мирність, мирнота; 7) жити в злагоді значить жити мирно, дружно, *розм.* В ладу, в ладах. Жити в злагоді – значить годити, діяти злагідно; у думках і діях має бути злагодженість [4, с. 583].

Учений І. Бех, розглядаючи поняття «міжособистісна злагода» у психолого-педагогічній площині, наголошував, що вибудовуючи програму дій, спрямованих на виховання зростаючої особистості, педагог має враховувати характер емоційних взаємин, що встановилися між двома суб'єктами, які потрапили в ситуацію суспільно значущого вчинку. Ці взаємини умовно поділяють на

особистісно негативні (для яких характерні чвари, розлад, незгода, що унеможливають нормальне психологічне функціонування як вихованця самого по собі, так і групи, до якої він належить) та *особистісно позитивні* (для яких характерні злагода, прихильність, взаємне емоційне тяжіння і приятельська одностайність).

У разі виникнення міжособистісного конфлікту між вихованцями І. Бех переконливо радить педагогам *своєчасно залучити дітей до вчинку-примирення*, який допоможе подолати ситуацію негативної емоційної напруженості та нівелює деструктивні аспекти взаємин неприязні [1, с. 767-768].

Отже, на підставі аналізу філософської, соціологічної та психолого-педагогічної літератури з означеної проблеми уточнюємо сутність поняття «міжособистісна злагода» як узгоджену взаємодію між людьми, які мають схожі цінності, потреби, інтереси та цілі. Оскільки в дошкільній педагогіці і психології поняття «міжособистісна злагода старшого дошкільника» не визначене, у процесі виконання науково-дослідної теми нами було сформульовано авторське визначення поняття, яке тлумачиться так: міжособистісна злагода – це особистісна моральна чеснота старшого дошкільника, в якій інтегровані когнітивний, емоційно-ціннісний та поведінковий компоненти, що виявляються у знаннях дитиною норм і правил міжособистісної поведінки у соціальному середовищі, емоційно-ціннісному ставленні до них та вміннях їх застосовувати в процесі міжособистісної взаємодії з людьми.

Список використаних джерел

1. Бех І. Д. Виховання особистості : підручник. Київ : Либідь, 2008. 848 с.
2. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. Київ ; Ірпінь : ВТФ «Перун», 2004. 1440 с.
3. Острианська О. А. Подолання комунікативних труднощів старшими дошкільниками у процесі формування міжособистісної злагоди. Освіта та розвиток обдарованої особистості. 2014. № 12 (31). С. 40-43.
4. Словник української мови : в 11-ти томах / уклад.: Г. П. Їжакевич та ін. Том 3. Київ : Наукова думка, 1972. С. 583.